

TOE 17/21/MK

Warszawa, 2021-05-05

*Szanowna Pani*

**Maria Koc**

*Przewodnicząca Komisji Gospodarki  
Narodowej i Innowacyjności*

**SENAT RP**

ul. Wiejska 6/8  
00-902 Warszawa

Dotyczy: **druku senackiego nr 368**, druków sejmowych nr 808, 865, 1025 oraz 1025-A

*Szanowna Pani Przewodnicząca,*

Nawiązując do druku senackiego nr 368 (wcześniej druków sejmowych nr 808, 865, 1025 oraz 1025-A) oraz skierowania **ustawy z dnia 15 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw** (nowelizacja) do prac w Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności (Komisji), ze strony zrzeszającego spółki obrotu - sprzedawców energii elektrycznej w Polsce Towarzystwa Obrotu Energiją (TOE), **pragniemy przedstawić nasze stanowisko w sprawie nowelizacji oraz zaproponować**, przedstawioną dalej, **ważną dla sektora obrotu zmianę** do ww. nowelizacji dotyczącą tzw. rynku hurtowego energii elektrycznej i gazu ziemnego, w tym przede wszystkim wymagań w obszarze, naszym zdaniem nadmiarowych, tzw. zabezpieczeń koncesyjnych na rynku hurtowym - **art. 1 pkt 42 nowelizacji**.

**Towarzystwo Obrotu Energiją pozytywnie ocenia wprowadzone nowelizacją liczne zmiany dotyczące tzw. nowego systemu pomiarowo – rozliczeniowego**, w tym m.in. zapisy: zmieniające model pomiarowo – rozliczeniowy na rynku energii elektrycznej w Polsce, wdrażające jeden centralny system informacji rynku energii (CSIRE), operatora informacji rynku energii (OIRE), czy wprowadzające na szeroką skalę liczniki zdalnego odczytu (tzw. liczniki inteligentne). Nasze towarzystwo od początku dyskusji ww. kwestii, zarówno na poziomie Ministerstwa Klimatu i Środowiska, jak i podczas prac sejmowych, włączało się czynnie w wypracowanie ostatecznych rozwiązań i zapisów, które znalazły się w nowelizacji, wg nas potrzebnych zarówno przedsiębiorstwom energetycznym, jak i odbiorcom końcowym.

---

**Towarzystwo Obrotu Energiją**  
**ul. Krucza 16/22, 00-526 Warszawa**

tel. (22) 827 57 93, fax (22) 826 61 55, e-mail: [toe@toe.pl](mailto:toe@toe.pl), [www.toe.pl](http://www.toe.pl)  
KRS 0000181074 Pekao SA Nr konta: 56 1240 6218 1111 0000 4613 2529



Artykuł 1 pkt 42 nowelizacji (wraz z art. 24) wprowadza konieczność przedkładania gwarancji wystawionych przez podmiot z wykazu gwarantów, o którym mowa w art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne oraz w wysokości obliczonej według metodologii podanej w nowelizacji w celu uzyskania bądź utrzymania koncesji. Po wewnętrznej, szczegółowej analizie zmian przyjętych przez Sejm RP w nowelizacji, ze strony TOE pragniemy zwrócić uwagę Komisji na następujące **negatywne skutki oraz ryzyka**, które mogą być następstwami przyjętego przez Sejm RP brzmienia **art. 1 pkt 42 nowelizacji** (wraz z art. 24), który szeroko zmienia art. 38 ustawy – Prawo energetyczne:

- 1) Działalność podmiotów na hurtowym rynku energii elektrycznej i gazu, a w szczególności na rynku giełdowym (już dziś) nie jest możliwa bez wnoszenia odpowiednich zabezpieczeń do powołanych do tego podmiotów, takich jak Izby Rozliczeniowe i Operator Systemu Przesyłowego (OSP). Zabezpieczenia te są kontrolowane przez wymienione instytucje każdego dnia i wedle bardzo konserwatywnych oraz zaawansowanych metod wyliczania ryzyka rynkowego zapewniają, że **podmioty działające na rynku giełdowym każdego dnia muszą posiadać płynne środki zabezpieczające ich rzeczywisty zakres działalności**.
- 2) Powyższe **rozwiązanie będące absolutnym standardem na rynkach hurtowych** i usankcjonowane w innych regulacjach obowiązujących na rynku polskim (regulamin Towarowej Giełdy Energii S.A. (TGE) i Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. (IRGiT) akceptowane przez KNF i URE) powoduje, że wymóg stawiany przez ustawodawcę przed Prezesem URE w **art. 33 pkt 2** Prawa energetycznego jest **z definicji spełniony dla działalności na rynku giełdowym, a nakładanie na uczestników rynku dodatkowych wymogów jest rozwiązaniem** wg nas:
  - a) **zbędnym** – patrz punkt 1 powyżej;
  - b) **podnoszącym koszty działalności** – jak wykazano w punktach poniżej, które przecież w konsekwencji będą **przenoszone na odbiorców końcowych**;
  - c) **nieefektywnym** - kontrola zabezpieczeń przez prezesa URE sporadycznie – nie częściej niż raz na rok przeciwstawiana kontroli dokonywanej przez giełdy i operatora przynajmniej raz dziennie, a w praktyce w trybie ciągłym;
  - d) **nieadekwatnym** – zabezpieczenia opierane na deklaracjach podmiotów, co do planowanych przychodów (mogą być błędne i podlegać czynnikom nieprzewidywalnym w momencie składania deklaracji) lub na ich przychodach w przeszłości (mogą się różnić od przychodów w przyszłości z wielu nieprzewidywalnych przyczyn) w odróżnieniu od już stosowanych rozwiązań IRGiT i OSP, które zawsze opierają się na stanie rzeczywistym aktualizowanym kilka razy dziennie.
- 3) **Uzyskanie gwarancji bankowych, bądź ubezpieczeniowych jest stosunkowo drogie**. Zatem proponowana zmiana znacząco zwiększy koszty funkcjonowania większości przedsiębiorstw na rynku obrotu energią, co **przełoży się bezpośrednio na zwiększenie cen energii i gazu dla odbiorców końcowych**. Tym bardziej, że wysokość gwarancji obliczana miałaby być od przychodów z działalności koncesjonowanej, a jeśli wyliczenie to nastąpi od przychodów rozumianych jako kwota brutto uwzględniająca wszystkie składniki ceny energii dla odbiorcy końcowego, w tym

akcyzę, to roczny koszt utrzymywania gwarancji będzie znaczący. Jednocześnie koszt zabezpieczeń kwalifikować się będzie do kosztów uzasadnionych pokrywanych w zatwierdzanych przez Prezesa URE taryfach.

- 4) Wyżej wspomniane, znaczące zwiększenie kosztów funkcjonowania podmiotów obecnych na rynku energii elektrycznej i gazu oraz istotne zwiększenie barier wejścia nowych podmiotów na rynek przełoży się na **spadek ilości podmiotów aktywnych na rynku**, czyli mniejszą konkurencję rynkową doświadczaną przez odbiorcę końcowego, a także zmniejszenie płynności obrotu na rynku, a zatem zanik wiarygodnych indeksów cenowych i zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia manipulacji poziomem cen.
- 5) **Uzyskanie gwarancji od podmiotów z wykazu gwarantów jest często bardzo trudne i kosztowne, a dla niektórych przedsiębiorstw działających w branży wręcz niemożliwe.** Brak przedłożenia gwarancji w wymaganej wartości w URE będzie prowadzić do cofnięcia koncesji danemu przedsiębiorstwu i automatycznego rozwiązania wszystkich umów zakupu i sprzedaży energii elektrycznej bądź gazu, których stroną jest to przedsiębiorstwo, wliczając w to umowy z odbiorcami końcowymi. To z kolei może spowodować problemy kontrahentów tego przedsiębiorstwa, z zagrożeniem upadłością włącznie, a z uwagi na wzajemne powiązania kontraktowe istniejące w branży, możemy doświadczyć reakcji łańcuchowej, gdzie kolejne podmioty z segmentu obrotu negatywnie odczują utratę koncesji przez pierwszy podmiot. Należy dodać, że konsekwencją cofnięcia koncesji będzie także przejście odbiorców końcowych posiadających umowy z tymi przedsiębiorstwami na tzw. sprzedaż rezerwową.
- 6) Dla podmiotów zawierających transakcje na rynku energii elektrycznej i gazu na TGE zabezpieczenia proponowane w nowelizacji spowodują konieczność wnoszenia podwójnego zabezpieczenia. Jedno jest bowiem wnoszone do IRGiT, a drugie wnoszone byłoby do URE. Możliwe skutki takiego rozwiązania, to **wzrost cen energii elektrycznej i gazu**, zmniejszenie się obrotów na TGE i (co negatywne także dla wielu odbiorców), co w konsekwencji ograniczy transparentności rynku, zmniejszy wiarygodność indeksów giełdowych, czy nawet może **zlikwidować w Polsce miejsca wyznaczające rynkową cenę energii**, która jest ceną referencyjną dla wielu przedsiębiorców przy, między innymi, kalkulowaniu cen własnych produkowanych przez nich towarów.

Reasumując, zdaniem TOE, **obecny kształt nowelizacji powoduje, że mamy do czynienia z podwajaniem wymagań w zakresie zabezpieczeń i nadmiarowym obciążeniem przedsiębiorstw energetycznych**, które korzystają z ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej (tzw. deliktowej i kontraktowej) z tytułu prowadzenia działalności koncesjonowanej. Z kolei **każde dodatkowe zabezpieczenie w konsekwencji przełoży się na wzrost cen energii elektrycznej i gazu dla odbiorców końcowych.**

Mając powyższe na uwadze **w załączeniu przesyłamy proponowane przez TOE zmiany dotyczące ww. zapisów** w postaci konkretnych propozycji zmian do treści nowelizacji wraz z uzasadnieniem z prośbą o ich przekazanie Członkom Komisji oraz analizę/dyskusję podczas prac nad nowelizacją. Jednocześnie pragniemy podkreślić, że **zmiany te nie wpłyną negatywnie na tzw. rynek detaliczny** energii elektrycznej, w tym **na bezpieczeństwo dostaw i zabezpieczenie ciągłości sprzedaży energii do odbiorców końcowych**, eliminując jedynie wg nas niepotrzebne i nadmiarowe (jak wskazaliśmy powyżej w kontekście istniejących tzw. zabezpieczeń giełdowych) zabezpieczenia rynku hurtowego.

Dziękując za zaproszenie na posiedzenie Komisji w dniu 7 maja 2021 r., zwracamy się z prośbą o umożliwienie przedstawicielowi TOE wypowiedzi w przedmiotowym temacie podczas ww. posiedzenia Komisji.

*Z pozdrowieniami,*

Towarzystwo Obrotu Energią  
Dyrektor Energetyki  
*Marek Kulesa*

Towarzystwo Obrotu Energią  
ul. Krucza 16/22  
00-526 Warszawa  
tel. (22) 827 57 93, fax (22) 826 61 55  
NIP 626-229-60-32

Pismo do wiadomości otrzymują:

- 1) Rafał Gawin - Prezes URE
- 2) Paweł Pikus – Dyrektor Departamentu Elektroenergetyki i Gazu, Ministerstwo Klimatu i Środowiska
- 3) Piotr Zawistowski – Prezes Zarządu TGE S.A.
- 4) Andrzej Kalinowski – Prezes Zarządu IRGiT S.A.

## Załącznik 1 do pisma TOE

Proponowana przez TOE **zmiana** do **druku senackiego nr 368** - ustawy z dnia 15 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw

W **art. 1 pkt 42)** dotyczącym zmiany **art. 38 ust 2. ustawy – Prawo energetyczne**

### JEST:

*„2. Zabezpieczenie majątkowe, o którym mowa w ust. 1, ustanawia się w wysokości nie niższej niż 1/12 najwyższych, planowanych przez wnioskodawcę na kolejne 3 lata kalendarzowe, rocznych przychodów z działalności gospodarczej, na którą ma być udzielona koncesja.”*

### PROPOZYCJA ZMIANY:

*„2. Zabezpieczenie majątkowe, o którym mowa w ust. 1, ustanawia się w wysokości nie niższej niż 1/12 najwyższych, planowanych przez wnioskodawcę na kolejne 3 lata kalendarzowe, rocznych przychodów z działalności gospodarczej, na którą ma być udzielona koncesja, z wyłączeniem przychodów wynikających z transakcji zawieranych bezpośrednio lub za pośrednictwem towarowych domów maklerskich lub domów maklerskich na giełdach towarowych w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz.U. 2000 nr 103 poz. 1099), na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, lub na zorganizowanej platformie obrotu prowadzonej przez spółkę prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej giełdę towarową w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych.”*

### UZASADNIENIE:

W celu uniknięcia znacznej części możliwych negatywnych konsekwencji obecnego brzmienia artykułu art. 1 ust. 42 nowelizacji przy jednoczesnym utrzymaniu mechanizmu wyliczania poziomu gwarancji warunkującej uzyskanie bądź utrzymanie koncesji, wskazane jest wyłączenie z formuły kalkulacji wysokości gwarancji, tych przychodów, które będą planowane do uzyskania poprzez sprzedaż towarów będących przedmiotem koncesji na giełdach towarowych w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany lub na zorganizowanej platformie obrotu prowadzonej przez spółkę prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej giełdę towarową w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych.

Pragniemy zauważyć i podkreślić, że warunkiem umożliwiającym sprzedaż energii elektrycznej bądź gazu na wyżej wymienionych giełdach i platformach obrotu lub za pośrednictwem towarowych domów maklerskich lub domów maklerskich jest złożenie przez podmiot dokonujący sprzedaży w odpowiedniej izbie rozliczeniowej zabezpieczenia swoich transakcji.

Wliczanie zatem do formuły kalkulacji zabezpieczenia na potrzeby koncesji przychodów z giełd towarowych i rynków regulowanych jest zdublowaniem wymogów gwarancyjnych narzuconych na dany podmiot niepotrzebnie zwiększającym koszty funkcjonowania branży obrotu energią elektryczną, które dodatkowo obciążą przecież w ostatecznym rozliczeniu odbiorców końcowych przy jednoczesnym braku jakiegokolwiek efektu poprawy bezpieczeństwa obrotu dla klientów końcowych czy przedsiębiorstw działających w branży. W przypadku pozostawienia proponowanego brzmienia ustawy każdy z tych podmiotów musiałby ustanowić zabezpieczenie (jeden z podmiotów najprawdopodobniej nawet podwójne, gdyż będzie zobowiązany także do ustanowienia zabezpieczenia na giełdzie/giełdach). Ostatecznie więc dla tej samej transakcji koniecznym będzie ustanowienie nawet potrójnego zabezpieczenia, mimo, iż ryzyko wystąpienia szkody pojawia się tylko raz.